

09. 08. 2019

nr RPW 22964/2019 Zał. 9

(podpis)

03980200212489
RPW/22964/2019 P
2019-08-09

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 07 sierpnia 2019 r.

DWST-WPZN.054.48.2019.EW

Szanowny Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-82-2339/19

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez Senatora RP Pana Sławomira Rybickiego, podczas 82. posiedzenia Senatu RP 12 lipca 2019 r. w sprawie wynagrodzeń nauczycieli.

Szanowny Panie Senatorze,

zgodnie z przepisem art. 14 ustawy z 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – *Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1287) w okresie od 1 września 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 ustawy – *Karta Nauczyciela*, zwiększa się o 9,6%. Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli w związku z tą zmianą nastąpi nie później niż do 30 września 2019 r., z wyrównaniem od 1 września 2019 r.

Wzrost średniego wynagrodzenia nauczycieli powoduje także wzrost wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków od niego zależnych, które są elementami wynagrodzenia średniego. Dlatego też projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy

przewiduje podwyższenie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli określonych w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 416, z późn. zm.). Od 1 września 2019 r. minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli wzrosną również o 9,6%.

Ponadto ww. projekcie rozporządzenia rozszerzono przepisy dotyczące dodatków funkcyjnych wskazując, że dodatek funkcyjny przysługuje również nauczycielom, którym powierzono opiekę nad oddziałem przedszkolnym. Organy prowadzące przedszkola, będące jednostkami samorządu terytorialnego, określą wysokość dodatku z tego tytułu w trybie określonym w art. 30 ust. 6 ustawy – *Karta Nauczyciela*, tj. w drodze regulaminu wynagradzania.

Projekt przedmiotowego rozporządzenia w dniu 9 lipca br. został skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych oraz zamieszczony na stronie BIP Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Podpisanie rozporządzenia planowane jest na sierpień br. Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2019 r.

W związku z podwyżkami wynagrodzenia nauczycieli od 1 września 2019 r. oraz wprowadzeniem świadczenia na start subwencja oświatowa na rok 2019 zwiększy się o 1 mld zł. Na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz na stronie Rządowego Centrum Legislacji został udostępniony projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej *zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2019*. Do projektu rozporządzenia zostało załączone uzasadnienie i ocena skutków regulacji, które szczegółowo wyjaśniają istotę przyjętych rozwiązań oraz przedstawiają wpływ na budżety jednostek samorządu terytorialnego w zakresie subwencji oświatowej. Podpisanie rozporządzenia planowane jest na sierpień br. Podział subwencji zostanie dokonany niezwłocznie po ogłoszeniu rozporządzenia.

Projektowana nowelizacja rozporządzenia zawiera przepisy umożliwiające dokonanie podziału dodatkowej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej. Głównym komponentem w projekcie jest podział kwoty subwencji w związku z podwyżkami wynagrodzeń nauczycieli od 1 września 2019 r. o 9,6%. Ponadto nastąpi kontynuacja wsparcia dla małych szkół, tj. przy podziale dodatkowej

kwoty subwencji oświatowej zostanie uwzględnione dodatkowe wsparcie dla małych szkół podstawowych w mniej zamożnych samorządach. Wsparciem zostaną objęte szkoły jednociągowe, w których średnia wielkość oddziału jest mniejsza od średniej wielkości oddziału w skali kraju (18 uczniów) znajdujące się w mniej zamożnych samorządach. W przypadku 8-klasowych szkół podstawowych wsparciem mogą zostać objęte szkoły nawet do 144 uczniów. Na ten cel przeznaczono prawie 60 mln zł.

W ramach podziału dodatkowej kwoty subwencji zostanie naliczona kwota 1,2 tys. zł na nauczyciela stażystę w związku z wprowadzeniem świadczenia na start dla nauczycieli stażystów. W skali kraju na ten cel przeznaczono 24 mln zł.

Odnosząc się do pytań dotyczących podjęcia prac legislacyjnych nad wprowadzeniem możliwości wyrównania nauczycielom wynagrodzeń za okres strajku uprzejmie informuję, że prace takie nie są planowane.

Przepisy ustawy z 26 stycznia 1982 r. – *Karta Nauczyciela* (Dz. U. z 2018 r. poz. 967, z późn. zm.) nie zawierają przepisów szczególnych ustanawiających w stosunku do nauczycieli odmienne od powszechnie obowiązujących zasady rozwiązywania sporów zbiorowych, w tym prawo do wynagrodzenia nauczycieli biorących udział w strajku. W powyższym zakresie do nauczycieli mają zastosowanie przepisy odnoszące się do wszystkich grup zawodowych uprawnionych do strajku, tj. przepisy ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *rozwiązywaniu sporów zbiorowych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 174, z późn. zm.), które w sposób jednoznaczny wyłączają prawo do wynagrodzenia pracowników biorących udział w strajku. Zgodnie z art. 23 ust. 2 ww. ustawy, w okresie strajku zorganizowanego zgodnie z przepisami ustawy, pracownik zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia. Okres przerwy w wykonywaniu pracy wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy.

Kwestia wynagrodzenia za udział w strajku była również przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 8 grudnia 1994 r. (sygn. akt I PZP 49/94) stwierdził, że pracownik otrzymujący wypłatę wynagrodzenia z góry powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu wynagrodzenia w każdej sytuacji niewykonywania pracy (np. za czas udziału w strajku), chyba że za określony czas z mocy przepisu szczególnego zachowuje do niego prawo. Inaczej mówiąc – konstrukcja wypłaty wynagrodzenia z góry polega na wypłaceniu wynagrodzenia przed świadczeniem pracy, lecz pod warunkiem, że pracownik będzie świadczył pracę w okresie, za który otrzymał z góry wypłatę wynagrodzenia. Zatem przed spełnieniem świadczenia pracownik ma tylko prawo do wypłaty wynagrodzenia, natomiast prawo do wynagrodzenia powstanie po wykonaniu pracy. Nastąpi to na koniec miesiąca, gdy okaże się, że świadczył pracę w należącym do niego rozmiarze.

Wyплата wynagrodzenia z góry nie zmienia bowiem faktu, że dopiero gdy okaże się, że pracownik wykonał pracę – wypłacone mu z góry wynagrodzenie stanie się jego prawem. Powyższa teza koresponduje z regulacją zawartą w art. 87 § 7 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040), zgodnie z którą, z wynagrodzenia za pracę odlicza się, w pełnej wysokości, kwoty wypłacone w poprzednim terminie płatności za okres nieobecności w pracy, za który pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia.

W świetle powyższego, strajk jest uważany przez ustawodawcę za przyczynę usprawiedliwiającą niewykonywanie przez pracownika obowiązków wynikających ze stosunku pracy. Zawieszenie obowiązku świadczenia pracy nie wywiera niekorzystnego dla strajkującego pracownika wpływu na utrzymanie nabytych uprawnień pracowniczych oraz świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Okres strajku nie może być jednak uważany za okres wykonywania pracy. Dlatego też w okresie strajku pracownik, który w nim uczestniczy, nie nabywa prawa do wynagrodzenia. Jest to rozwiązanie sprawiedliwe, systemowo zgodne z innymi przepisami prawa pracy, w szczególności z art. 80 Kodeksu pracy, który stanowi, że wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Jednocześnie rozwiązanie przewidziane w art. 23 ust. 2 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych pozwala traktować jednakowo wszystkich pracowników uczestniczących w strajkach, niezależnie od tego, do jakiej grupy zawodowej należą.

Przyznanie prawa do wynagrodzenia za okres strajku wyłącznie nauczycielom w nieuzasadniony sposób różnicowałoby sytuację pracowników sfery budżetowej w powyższym zakresie. Należy zauważyć, iż w strajkach organizowanych w szkołach w kwietniu br. brali udział nie tylko nauczyciele, lecz także pracownicy administracji i obsługi, którzy również w związku z art. 23 ust. 2 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych nie zachowali prawa do wynagrodzenia. Przyznanie prawa do wynagrodzenia za okres strajku tylko jednej grupie zawodowej oznaczałoby nierówne traktowanie przez ustawodawcę innych grup zawodowych, które znalazły się w takiej samej sytuacji, a tym samym naruszałoby zasadę równości wobec prawa wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopec
Podsekretarz Stanu